

Grannsamverkan i flerfamiljshus – en guide

Varför ska en fastighetsägare engagera sig i grannsamverkan?

Brottsförebyggande arbete skapar större upplevd trygghet som i sin tur skapar attraktiva bostadsområden. Minskad brottslighet i form av klotter, skadegörelse och inbrott ger minskade omkostnader som vi i stället kan använda till trivselåtgärder för våra hyresgäster.

Helene Blomberg,
Boinflytandechef, Halmstads fastighets AB
Halmstad

Vilka fördelar ser du som polis med metoden grannsamverkan?

Jag upplever att grannsamverkan i Varberg har bidragit till ett ömsesidigt förstärkt förtroende mellan de boende, fastighetsägaren och polisen. Vi har fått ner antalet brott och klagomål, vilket gör att jag nu kan lägga mer tid på besök i förebyggande syfte.

Tomas Jansson,
Biträdande närpolischef i Varberg
Polismyndigheten i Halland

Vilka erfarenheter har hyresgästföreningen fått av arbetet i Karlskrona?

Grannsamverkan hjälper till att skapa trygghet eftersom man lär känna varandra. Genom trapphusträffarna har vi kunnat fånga upp och tagit vara på de boendes intressen. Det har skapat ett stort engagemang bland de boende.

Annelie Robertsson
Projektledare, Karlskrona
Hyresgästföreningen Sydost

Varför är Hallstahammars kommun engagerad i grannsamverkan?

För oss handlar det om delaktighet. Genom grannsamverkan och med utvecklad it-kommunikation kan vi hålla dialogen levande med dem som bor i vår kommun.

Christer Hallqvist,
Samordnare Brottsförebyggande rådet
Hallstahammar

Grannsamverkan i flerfamiljshus

Den här guiden vänder sig i första hand till dig som vill veta hur man kan initiera och driva arbetet med grannsamverkan i flerfamiljshus. Vi tror att du som läser den arbetar på strategisk nivå eller har ett övergripande ansvar för att utveckla trygghet och säkerhet i något eller flera bostadsområden.

Kanske är du verksam inom kommunens lokala brottsförebyggande råd (eller motsvarande), polisen, fastighetsägarbranschen, någon boendeförening eller något försäkringsbolag. Är du en privatperson som vill starta grannsamverkan i ditt flerfamiljshus, rekommenderar vi dig att ta kontakt med någon av ovanstående parter.

Guidens innehåll baseras på forskningsrön och praktiska erfarenheter från grannsamverkan i flerfamiljshus. Den är rådgivande och visar hur du på ett strukturerat sätt kan bygga upp en organisation och skapa förutsättningar för ett effektivt och långsiktigt grannsamverkansarbete. Längst bak i skriften finns en förteckning över var man kan ta del av mer detaljerad information och praktiska tips om grannsamverkan.

Guiden är framtagen för att fungera i bostadsområden som präglas av hög brottsutsatthet och stor otrygghet och där det initialt inte finns så stort engagemang för grannsamverkan bland de boende.

Den fungerar även bra för dig som verkar i mer trygga områden och där det finns intresse och engagemang bland de boende. I sådana lägen kan man anpassa guidens organisatoriska förslag utifrån områdets problembild och behov.

Vad är grannsamverkan?

Grannsamverkan handlar främst om att grannar samverkar för att motverka brott i bostadsområdet. Traditionellt bygger grannsamverkan på en dialog och samarbete mellan de boende och polisen.

Metoden har använts i ungefär 40 år och mycket tyder på att utvecklingsmöjligheterna är som störst i områden med övervägande antal flerfamiljshus.

För att grannsamverkan i flerfamiljshus ska fungera över tid har det visat sig viktigt att samarbetet utvidgas, så att fler parter som till exempel fastighetsägaren, bostadsföreningar och andra aktörer verksamma i området involveras och tar ansvar för verksamheten.

Grannsamverkan kan bedrivas på en rad olika sätt och med många olika aktiviteter. Syftet är att tillsammans förebygga brott och på så sätt skapa en trygg och trivsam boendemiljö. Kärnverksamheten bygger på att man skapar ett nätverk för dem som bor och verkar i ett bostadsområde. Genom nätverket hjälps man åt att se efter varandras bostäder, gemensamma ytor och närområde. Samarbetet fungerar även som ett informationsnätverk, där information

om bland annat misstanke om brott eller andra problem snabbt kan nå ut till de relevanta parterna.

Grannsamverkan blir effektiv mot inbrott, stölder och skadegörelse främst genom att man arbetar med att öka tillsynen av bostaden och närområdet, men även genom att man minskar möjligheterna att stjäla stöldbegärligt gods.

Vinster med grannsamverkan

- Minskar brottsligheten i bostadsområdet
- Ökar de boendes delaktighet i området
- Kan öka tryggheten och trivseln för dem som bor och verkar i området
- Kan öka förtroendet mellan boende och andra medverkande aktörer.

Internationell forskning har visat att grannsamverkan kan minska brottsligheten i bostadsområdet med cirka en femtedel¹. Brotten i fråga är exempelvis bostadsinbrott och andra egendomsbrott som drabbar boende.

Grannsamverkan ökar ofta de boendes trygghet och trivsel, både tack vare den minskade risken att utsättas för brott och genom att metoden stimulerar gemenskap mellan grannar och skapar en ökad delaktighet i bostadsområdet.

I den internationella forskningen betonas framför allt att polisen kan ha nytta av det ökade förtroende från medborgarna som grannsamverkan ofta medför. Ett gott samarbete ökar möjligheterna för polisen att få in tips. Olika svenska praktiska exempel har även visat att andra parter medverkan är betydelsefull ur förtroendesynpunkt.

¹ Studien visar att grannsamverkan minskar vardagsbrotten med i genomsnitt 16 eller 26 procent (beroende på statistisk mätmetod) i de områden som hade grannsamverkan. (Brå 2008:9)

Att planera grannsamverkan

Engagera berörda organisationer

Börja med att identifiera vilka parter som kan vara intresserade av att starta och driva grannsamverkan i det bostadsområde där du vill utveckla verksamheten. De boende, representerade av till exempel hyresgästföreningen eller en bostadsrättsförening, fastighetsägare och polis är självklara parter i grannsamverkan. Men även kommunen, försäkringsbolag och andra mer lokalt anknutna aktörer kan vara viktiga resurser i grannsamverkansarbetet.

Som initiativtagare till grannsamverkan kan det vara nödvändigt att du kan motivera parterna till att vara med i arbetet. Försök att på förhand ta reda på vad de olika aktörerna kan vinna med grannsamverkan. Det kan handla om ekonomiska vinster, möjligheter att förbättra verksamhetens måluppfyllelse eller att få fler medlemmar till sin egen organisation. Om områdets attraktivitet och status förbättras kommer det många olika aktörer till godo.

Besluta om grannsamverkan och skapa en organisation

För att samarbetet ska fungera bör parterna fatta ett formellt beslut om grannsamverkan och även avsätta resurser (personal, tid och pengar) för arbetet. För att grannsamverkan ska fungera över tid behöver ni ta fram en långsiktig verksamhetsplan och bestämma en budget för verksamheten. För att säkra fortsatt intresse och engagemang är det mycket viktigt att alla parter har god och lika insyn i arbetet. Det är bra om organisationerna bildar ett partnerskap och skapar en organisation som leds av en

ansvarig styrgrupp, här kallad partnerskapsgrupp.²

En partnerskapsgrupp kan bildas på olika nivåer beroende på kommunens storlek, brottslighetens omfattning eller de drivande parternas organisationsstruktur. Gruppens arbete kan ligga inom ett lokalt brottsförebyggande råds eller annan befintlig organisations rammar³.

Fördelen med att låta partnerskapsgruppen vara en del av det brottsförebyggande rådets arbete är att rådet ofta har en bred och övergripande kunskap om kommunens situation. Då blir det lättare att prioritera resurserna och satsa mest resurser där behoven är som störst. Detta kan även gynna långsiktigheten i grannsamverkansarbetet. Läger man partnerskapsgruppens arbete på denna övergripande nivå, kommer gruppen troligtvis att driva flera lokala grannsamverkansarbeten med sina respektive lokala arbetsgrupper.

På flera håll i landet har kommunen och polisen tecknat lokala samverkansöverenskommelser om det brottsförebyggande arbetet. Grannsamverkan kan med fördel formaliseras som en del i detta arbete.

Förslag till organisation

Organisationsförslaget är framtaget för att fungera i de mest brottsutsatta och otrygga bostadsområdena. För dig som verkar i lugna och trygga områden kan det finnas anledning att anpassa organisationens omfattning till de behov som finns i området.

² Ett partnerskap är ett arrangemang där parterna enas om att samarbeta för att främja sina gemensamma intressen. Det bygger på att samtliga parter tar ansvar för arbetet och satsar resurser för att möjliggöra samarbetet. En förutsättning för att utveckla ett långsiktigt och hållbart samarbete är att samarbetet vilar på ett ömsesidigt förtroende mellan de parter som ingår i partnerskapet.

³ Lokala brottsförebyggande råd är en samverkansform för brottsförebyggande arbete som ofta har kommunen, kommundelen eller stadsdelsförvaltningen som huvudman. Vanliga medlemmar i råden är polis, skola, socialtjänst och andra lokala aktörer, exempelvis bostadsbolag. Ett annat namn på den här samverkan kan vara folkhälsoråd eller trygghetsråd.

Partnerskapsgruppen

Ansvarar för inriktning, resurser, uppföljning och eventuell modifiering av verksamheten.

Huvudkontaktombud

Ansvarig för samordningen av det praktiska arbetet, dess organisation och genomförande. Förmedlar information mellan boende och partnerskapsgruppen.

Lokal samarbetsgrupp

Planerar och genomför grannsamverkans olika aktiviteter tillsammans med huvudkontaktombudet.

Kontaktombuden

Sköter information mellan boende i ett trapphus och huvudkontaktombudet. Ett eller två kontaktombud per trapphus.

Partnerskapsgruppen

Partnerskapsgruppen består av personer på *beställarnivå* som kan ta det övergripande och långsiktiga ansvaret för grannsamverkansarbetet. Gruppen ska se till att grannsamverkan har de tidsmässiga, personella och ekonomiska resurser som krävs. Det är viktigt att någon part är sammankallande och huvudansvarig för grannsamverkansarbetet. Partnerskapsgruppen bör träffas några gånger per år.

Gruppen bör vara sammansatt av personer som representerar fastighetsägaren, bostadsrättsföreningen eller hyresgästföreningen och personer med ansvar för brottsförebyggande frågor från polisen, kommunen och eventuellt något försäkringsbolag. Det kan även finnas andra intressenter som är verksamma i området och som kan vara värdefulla att ha med i gruppen.

Partnerskapsgruppen ansvarar för att anordna och erbjuda alla ombud en grannsamverkansutbildning som ger kunskaper om hur man skyddar sig mot brott och hur man bör agera vid upptäckt av pågående brott (se Samverkan mot brott i slutet av guiden).

Arbetsuppgifter:

- Initiera
- Säkra resurser
- Stödja
- Följa upp och vid behov modifiera verksamheten
- Erbjuder och anordna grannsamverkansverksamhet för kontaktombuden.

Huvudkontaktombud

Huvudkontaktombudet fungerar som projektledare och är ansvarig för samordningen av det praktiska arbetet. Beroende på områdets problematik kan huvudkontaktombudet arbeta ideellt eller vara anställd av någon av parterna i partnerskapsgruppen, till exempel hos fastighetsägaren eller hyresgästföreningen. Det är viktigt att huvudkontaktombudet har en lokal förankring och finns tillgänglig i bostadsområdet.

Arbetsuppgifter:

Planera och samordna den praktiska verksamheten i samverkan med den lokala samarbetsgruppen. Ansvara för kommunikationen mellan de boende, polisen och andra parter. Ansvara för rekryteringen av kontaktombud.

Lokal samarbetsgrupp

Tillsammans med huvudkontaktombudet är den lokala samarbetsgruppen navet i grannsamverkansarbetet. Det är här som förslag till aktiviteter tas fram och anpassas till området. Genom sin lokala förankring kan gruppens medlemmar kontinuerligt bidra med aktuell och områdes-specifik kunskap, och de deltar regelbundet i den konkreta verksamheten.

Gruppen kan vara sammansatt på olika sätt, men fastighetsägaren, polisen (på utförarnivå) och de boende bör utgöra en grundstomme. De boende kan initialt vara representerade av hyresgästföreningen, men gruppen bör utökas med några kontaktombud efter att verksamheten startat. Försök även hitta andra aktörer som är förankrade i området, som kan vara med och skapa en positiv utveckling i bostadsområdet. Beroende på områdets behov kan det till exempel vara personer från föreningar, kyrkor, näringslivet, socialtjänsten och skolan i området.

För att skapa rätt förväntningar på varandra inom gruppen och för att ta vara på varandras resurser på bästa sätt, är det bra om parterna definierar sina olika roller i förhållande till det gemensamma arbetet. Några kanske deltar i många aktiviteter, medan andra kan behöva avgränsa sitt engagemang till vissa specifika delar av verksamheten.

Arbetsuppgifter:

- Planera aktiviteter inom grannsamverkan.
- Delta i det praktiska arbetet.

Kontaktombud

För att hålla engagemang och intresse vid liv är det bra att bilda mindre grannsamverkansenheter. I större flerfamiljshus är ett trapphus en lämplig storlek på en enhet. Försök att engagera ett eller två kontaktombud per trapphus.

Arbetsuppgifter:

Ta emot och förmedla tips och synpunkter mellan grannar och huvudkontaktombudet. Ansvara för vissa praktiska aktiviteter, till exempel skyltning och stölskyddsmärkning. Förmedla kunskap och information om grannsamverkan till de boende.

Fler praktiska tips om hur man kan arbeta finns att hitta genom förteckningen längst bak i broschyren.

Att starta grannsamverkan

Ta fram en gemensam problembild

För att kunna skapa en brottsförebyggande och väl fungerande grannsamverkan, är det viktigt att alla parter har en gemensam förståelse för situationen i området. Därför bör partnerskapsgruppen göra en kartläggning och analysera behoven och förutsättningarna för grannsamverkan. Man behöver kunskap om såväl problemen som resurserna.

Kartläggningen görs i två steg:

1. Inventering av befintlig statistik och de i området verksammas erfarenheter.
2. Intervjuundersökning med de boende.

Inventering av statistik och erfarenheter

I kartläggningens första steg tar man fram fakta om bostadsområdet och dess befolkning.

Undersök om det finns studier om de boendes trygghet och trivsel. Ta reda på om det finns problem med till exempel stölder, skadegörelse eller andra störningar. Fundera också över vilka olika typer av resurser som finns i området. Finns det aktiviteter som kan påverka eller stödja grannsamverkansarbetet? Finns det föreningar, organisationer eller företag som är verksamma i området och som kan bidra på något sätt? Använd partnerskapsgruppens erfarenheter och kunskap. Medlemmarna har ofta god kunskap om lokala förhållanden och förutsättningar.

Utifrån det underlag ni får fram kan partnerskapsgruppen besluta om grannsamverkans inriktning och vilka brottstyper verksamheten ska försöka förebygga.

Kartläggningen bör omfatta följande aspekter:

- Den fysiska boendemiljön
- Boendesammansättningen (ålder, kön, familjer/ensamstående, socioekonomisk situation, språkgrupper)
- Boendegenomströmning
- Brotts- och sociala problem
- Trygghet och trivsel
- Befintliga verksamheter och aktiviteter som kan bidra till grannsamverkansarbete.

Ni kan få underlag från bland annat följande källor:

- Brottstatistik från Brå:s webbplats
- Demografisk struktur från Kommunfakta (kommunens statistiker)
- Statistik över anmälda brott och händelserapporter från polisen
- Störnings- och skadegörelserapporter från fastighetsägare
- Trygghets- och trivselsmätningar från fastighetsägare.

Intervjuer med de boende

En nödvändig förutsättning för grannsamverkan är kunskap om de boendes trygghet och trivsel i området. Därför bör den första kartläggningen kompletteras med en intervjuundersökning, vars syfte är att få mer information om vilka problem och behov de boende har avseende tryggheten, samt vilket intresse de har av att själva bidra till ett bättre bostadsområde.

Bäst är om huvudkontaktombudet och den lokala arbetsgruppen är tillsatta i det här skedet så att de kan genomföra intervjuerna med de boende.

För att få strukturerade intervjuer, där svaren kan sammanställas för en övergripande analys, behöver ni skapa en intervjuguide.

Börja gärna med några så kallade öppna frågor. Fördelen med de öppna frågorna är att det ger den intervjuade tillfälle att själv definiera vad som är trygghet/otrygghet. Detta skapar ofta en bra inledning till att förstå den boendes perspektiv och till att kunna utveckla en dialog.

Några förslag på öppna frågor:

- Vad är viktigt för att ditt boende ska kännas tryggt och trivsamt?
- Är (namnet på bostadsområdet) ett sådant bostadsområde?
- Vad saknas och vad kan förbättras?
- Skulle du vara intresserad av att vara med och förbättra det?

Formulera sedan ett mindre antal specifika och avgränsade frågor om sådant ni vill veta utifrån er kartläggning. Låt intervjuguiden ha utrymme för övriga synpunkter.

Intervjuerna görs genom dörrknackning. Trogligtvis är det huvudkontaktombudet i samarbete med personer från den lokala arbetsgruppen som genomför intervjuerna. Tänk efter vem av er som är bäst lämpad för uppgiften. Finns det andra språkgrupper än svenska i området är flerspråkig kompetens hos dem som genomför

intervjuerna ofta värdefull. Det finns informationsfoldrar om grannsamverkan på ett flertal språk som man kan beställa från SSF (Stölskyddsföreningen).

Det här arbetet kommer att ta tid, men ger samtidigt en unik möjlighet att få till en värdefull dialog med de boende. Det är ofta vid intervjuerna som det initiala förtroendet mellan er och de boende kan skapas. Var lyhörd och speciellt uppmärksam på de synpunkter som kommer fram angående tryggheten. Frågor om brottslighet i området kan ibland vara känsligt för de boende att prata om. Inte sällan kan dessa frågor fördjupas i slutet av intervjun, när ett visst mått av förtroende uppstått mellan de boende och den som utför intervjun.

Innan ni börjar med dörrknackningen bör partnerskapsgruppen skicka ut ett brev med information om intervjuerna, syftet med dem och övergripande information om vilka frågor man vill samtala om. Berätta även vem som genomför intervjuerna och under vilken tidsperiod intervjuerna sker. Berätta också om grannsamverkan i brevet och om varför ni vill starta grannsamverkan i området. Utgå från den första inventeringen och de behov ni sett, men håll en positiv ton med fokus på möjligheterna snarare än på problemen. *Lyft fram de boendes roll i arbetet.* Ett sätt kan vara att beskriva hur man arbetat någon annanstans och vilka positiva erfarenheter man haft. Även denna information kan man behöva ta fram på andra språk än svenska.

Analys och övergripande mål

Intervjuerna med de boende ska sammanställas med den första inventeringen. Stämmer intervju svaren med den tidigare kartläggningen? Om inte, vad är det som skiljer och hur kan man förklara skillnaderna? Det är detta analysarbete som ger en *egentlig förståelse* för de boendes och områdets problematik. Denna samlade kunskap

ska ligga till grund för hur ni utformar och genomför er grannsamverkan.

Utifrån analysen kan partnerskapsgruppen sätta övergripande mål för verksamheten. Det är viktigt att även huvudkontaktombudet är med i detta analys- och planeringsarbete.

Vinnlägg er om att möta de boendes behov! När ni gör något konkret åt de problem som de boende har kan det i förlängningen skapa ett förstärkt förtroende för er i partnerskapsgruppen och för grannsamverkansarbetet.

Statistik och intervjuer ger en bild av lokala problem och deras möjliga orsaker, vilket i sin tur ger idéer om hur de kan förebyggas. En del åtgärder kommer partnerskapsgruppen att kunna genomföra direkt, till exempel klottersanering eller byte av dörrar. Man kan även ta hjälp av handboken Bo Tryggt 05, för fler tips om relevanta åtgärder. (Se förteckningen längst bak i broschyren.)

Andra åtgärder som kräver de boendes engagemang kan spridas genom information som huvudkontaktombudet förmedlar. Det kan till exempel handla om att vara noggrann med att se till att dörrar går i lås. Det finns flera brottsförebyggande och trygghetsskapande metoder som med fördel kan kombineras inom ramen för grannsamverkansarbetet. Till exempel kan huvudkontaktombudet ta initiativ till trygghets- och nattvandringar. (Se förteckningen längst bak i broschyren.)

I grannsamverkansområden kan man sätta upp skyltar från *Samverkan mot brott* med den symboliska ”brutna kofoten”. Den lokala polisen eller den som ansvarar för brottsförebyggande frågor på kommunen, kan utan kostnad beställa material på organisationens hemsida.⁴

⁴ I enlighet med de överenskommelser man gjort med Samverkan mot brott är det polisen eller kommunen som kan beställa grannsamverkansmaterial. Stölskyddsföreningen ansvarar för lagerhållning och distribution av allt material. För mer information, se organisationens hemsida www.samverkanmotbrott.se.

Att etablera grannsamverkan

Trapphusträffar

För att engagera och involvera de boende i grannsamverkansarbetet bör huvudkontaktombudet och den lokala arbetsgruppen skapa mötesplatser. Möten för boende i ett trapphus, så kallade trapphusträffar, är en bra metod. Genom att avgränsa grannsamverkan till mindre enheter kan man fokusera diskussionerna på frågor som rör de boendes direkta närmiljö och det blir lättare att få dem engagerade. Vilka som deltar från arbetsgruppen beror på vilka frågor som tas upp. Många gånger handlar träffarna om brottslighet och otrygghet och då är det bra om polisen är med och kan besvara frågor.

Ett sätt att engagera de boende redan från början är att be någon av de boende bjuda in sina grannar till trapphusträffen. Den som tar på sig uppgiften behöver inte vara den som sedan ska bli kontaktombud.

Gör träffen så trevlig som möjligt och bjud gärna på fika. Inled mötet med att berätta om resultatet från boendekäten och vilka åtgärder som partnerskapsgruppen har genomfört eller planerar att genomföra.

Ge information om hur grannsamverkan fungerar och förslag på vad man kan göra för att öka tryggheten och trivseln i trapphuset och i övriga områden.

Det är viktigt att lyssna på vad de boende i trapphuset är intresserade av. Var öppen för förslag som innebär ökad delaktighet och gemenskap i området. Ett sätt att skapa engagemang kan vara att låta de boende bestämma över sin port, till exempel att besluta om portlås med kod i en viss port.

Utforma trygghets- och trivselöverenskommelser

Vid trapphusträffarna är det bra om man kan utforma och enas om enkla trygghets- och trivselöverenskommelser. Det kan handla om hur man ska hjälpas åt att ha uppsikt i porten, vart man vänder sig om man upptäcker brott eller något annat fel, eller hur exempelvis sopor ska hanteras.

Man kan också komma överens om tillsynen av ytterområdena. Ett enkelt sätt är att lägga upp scheman utifrån de boendes dagliga rutiner. Till exempel kan människor som har hund komma överens om vilka områden de kan ha uppsikt över när de rastar hundarna. Eller om någon idrottsförening använder ett motionsspår i området, kan medlemmarna involveras för att vara uppmärksamma och berätta om de ser något som verkar fel.

Bestäm vem som ska göra vad. Huvudkontaktombudet ansvarar för att göra anteckningar och föra frågor och förslag vidare till relevant person i arbetsgruppen eller partnerskapsgruppen. Dela även ut anteckningarna till alla boende i porten, eller sätt upp dem på en anslagstavla, så att de som inte deltagit blir informerade.

Bestäm formerna för fortsatt dialog

För att hålla dialogen vid liv och för att kunna berätta vad som hänt med de boendes förslag, är det viktigt att träffarna blir återkommande. Bestäm var och hur ni vill träffas och hålla kontakten framöver. Väljer ni någon annan mötesplats än trapphusen, är det viktigt att försöka hitta en lokal som känns lättillgänglig och "hemma" för de boende.

Utse en eller helst två kontaktombud i varje port. Det ska vara personer som både de boende och ni själva har förtroende för. Ofta kan det fungera bra om de boende röstar fram personerna själva. I de fall de boende inte känner varandra kan det behövas att ni själva har vidtalat någon i trapphuset som ni har förtroende för.

Använd kommunikationstekniken

Förutom den direkta kommunikationen mellan människor, kan man i samband med första träffen skapa sms- och e-postlistor för informationsutbyte. Ta uppgifter om mobilnummer och e-postadress och berätta att ni kontinuerligt kommer att skicka ut information.

Fördelen med ett digitalt nätverk är att ni snabbt och effektivt kan komma i kontakt med varandra. Det är speciellt viktigt när det gäller att förmedla varningar och tips. För att behålla intresse och engagemang är det viktigt att få känna sig delaktig. Alla i nätverket behöver därför kontinuerlig information om vad som hänt eller ska hända.

Vid all registrering av namnuppgifter behövs ett medgivande från den som lämnar sina uppgifter, enligt PUL, personuppgiftslagen. Mer information om det finns på Datainspektionens hemsida, se förteckning på sista sidan. Det kan enklast hanteras genom att ni skapar en blankett för medgivande där aktuella personuppgifter finns, med möjlighet till underskrift. Det ska framgå vem som kommer att hantera uppgifterna och i vilket syfte uppgifterna ska användas.

Tänk efter hur ni vill organisera kommunikationen. Vem ska förmedla och ta emot informationen och vilken typ av informationsspridning vill ni ha. Fundera även på vem som ska förvalta deltagarförteckningen. Om någon inom den offentliga sektorn, till exempel polisen eller kommunen ansvarar för deltagarförteckningen har vem som helst enligt offentlighetsprincipen rätt att begära ut förteckningarna.

Stöd kontaktombuden

Grannsamverkan bygger på de boendes frivilliga engagemang och delaktighet. Kontaktombuden har en avgörande roll för att verksamheten ska fungera långsiktigt. Därför är det viktigt att partnerskapsgruppen och den lokala samarbetsgruppen aktivt stödjer kontaktombuden.

Avgränsa uppdragen

För att undvika att överbelasta kontaktombuden kan det vara bra att begränsa uppdragen. Dels kan kontaktombudets uppdrag avgränsas i tid, så att man väljer nya ombud med jämna mellanrum, dels kan antalet aktiviteter begränsas och fördelas på fler. På så sätt engageras fler personer i grannsamverkan och arbetsbördan blir mindre.

Håll ombuden informerade

Kontaktombuden ska vara uppdaterade och få kontinuerlig information från huvudkontaktombudet. I sin funktion som ombud och för att kunna hålla de övriga boende informerade, behöver de få veta vad som händer och vilka resultat olika insatser gett.

Partnerskapsgruppen ansvarar för att erbjuda alla ombuden en grannsamverkansutbildning.

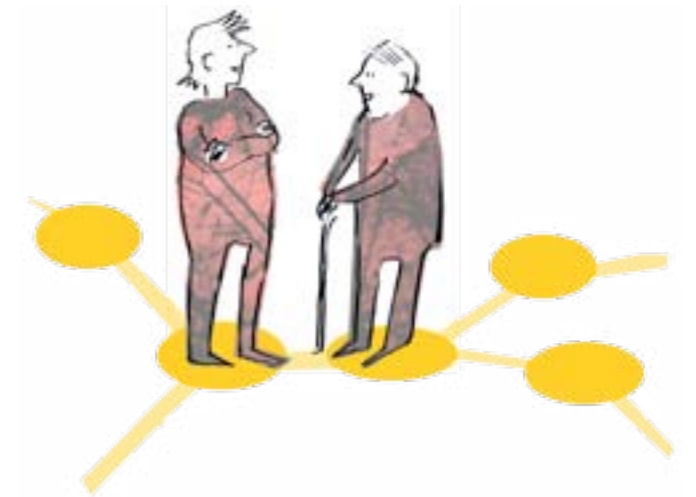
Ta vara på ombudens engagemang

Det är bra om huvudkontaktombudet och den lokala samarbetsgruppen anordnar träffar (gärna i form av workshoppar) med alla kontaktombuden i bostadsområdet. Där kan man ta upp och diskutera olika typer av områdesaktuella frågor. Ni kan även bjuda in personer från andra organisationer, som kan ha betydelse för frågorna. Det är viktigt att fastighetsägaren har avsatt en budget för detta, så att det finns utrymme att göra något konkret med de förslag som tas fram.

Uppskattning

Det är mycket viktigt att kontaktombuden känner att de gör en värdefull insats. Ett sätt att visa uppskattning är att polisen i samarbete med kommunen bjuder in alla kontaktombud i kommunen (eller kommundelen) till ett årligt stormöte.

Det är även bra att avsätta resurser för att kunna ge kontaktombuden någon form av uppskattning för deras engagemang. Det kan

handla om att man bjuder dem på någon trevlig utflykt eller upplevelse, men även att man bjuder på gott fika vid träffarna.

Skapa inspiration och nytändning

Med jämna mellanrum (någon gång per år) kan det vara bra att göra något större evenemang för inspiration och nytändning i området. Det behöver inte vara något direkt brottsförebyggande, utan det viktiga är att man gör något gemensamt för området. Det är bra om flera generationer involveras och om kontaktombuden kan bli navet i arrangemanget. Exempel på den här typen av arrangemang kan vara att ordna något sportevenemang i området eller någon festlighet av något slag.

Målet med grannsamverkan

Målet med grannsamverkan är att ge de boende möjlighet att vara med och utveckla sitt bostadsområde och att de tillsammans med fastighetsägare, polis, kommun och andra aktörer inom partnerskapsgruppen ska kunna skapa förutsättningar för att minska brotten och öka tryggheten.

Förhoppningen är att grannsamverkan leder till att området genomsyras av en positiv trygghetskänsla och bidrar till att skapa en boendemiljö där människor trivs.

Om du vill veta mer om grannsamverkan

Brottsförebyggande rådet

På Brå:s hemsida kan du läsa mer om hur man kan arbeta med grannsamverkan, ta del av olika lokala grannsamverkansprojekt och fördjupa dig i vad forskningen visar.

Gå in på: www.bra.se/grannsamverkan

Samverkan mot brott

På nationell nivå arbetar *Samverkan mot brott* med Grannsamverkan⁵. Organisationerna arbetar med att sprida kunskap om Grannsamverkan, tar fram gemensamma riktlinjer för arbetet samt utarbetar utbildnings- och informationsmaterial.

Läs mer och beställ material på:
www.samverkanmotbrott.se

⁵ De organisationer som ingår i Samverkan mot brott är; Rikspolisstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Sveriges Kommuner och Landsting, SSF (Stöldskyddsföreningen), If, Trygg Hansa, Folksam, Länsförsäkringar, Fastighetsägaren, SABO, HSB, Hyresgästernas Riksförbund och Villaägarnas Riksförbund.

Litteratur

Brottsförebyggande rådet, Brå (2008:9), *Grannsamverkans effekter på brottsligheten – en systematisk forskningsgenomgång*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2002), *Idéskrift nr 6: Grannsamverkan*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2010), *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete*, Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Manualen för trygghetsvandringar, www.bra.se/extra/faq/?module_instance=2&action_question_show.566.0.=1

Bo Tryggt 05 hemsida, www.botryggt.se

Datainspektionens hemsida, www.datainspektionen.se/lagar-och-regler/personuppgiftslagen

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

BOX 1386/TEGNÉRGATAN 23, SE-111 93 STOCKHOLM, SWEDEN

TELEFON +46 (0)8 401 87 00 • FAX +46 (0)8 411 90 75 • E-POST INFO@BRA.SE • WWW.BRA.SE

Rikspolisstyrelsen